

חברתיים. בראש האגודה עומד תושב קובניי בבלגיה מזה 15 שנה, Yuniexy Fajardo Fuentes, והצוות ביצע כמאה פרויקטים ביותר מ-30 מדינות במהלך שמונה השנים האחרונות. ❖

את המילה 'סובלנות', אנחנו לא צריכים 'לסבול' אחד את השני. כאן, אנחנו פשוט מכבדים אחד את האחר...» תיבת אטביי: אטביי הוא ארגון בינלאומי המתמחה בדיפלומטיה תרבותית. הוא משתמש במורשת, באמנות ובתרבות כעילה ליצירת דיאלוג בין עמים או בנושאים

שנצטרך לפנות ימינה כדי להגיע ליעד שלנו... לאחר מכן...? פגשנו משפחות מוגנות במשך מאות שנים, בית קברות בצד של הר, שקבריו מספרים את כל הסיפורים של אורבייג'ן, על בתי הכנסת שהוצע לקהילה היהודית על ידי הממשלה, לאחר שהבטיחה את שיקומו של התושבים אשר פתחו את דלתותיהם ואת ליבם כדי לספר לנו על הגאווה שלהם ועל שהם חופשיים ובטוחים. המתרגם המוסלמי שלנו ביקש להשתתף בתפילה בבית הכנסת וביקש מאיתנו לצלם אותו עם כיפה וחבריו החדשים. מזוות בדלתות בתים כמו שהיינו רוצים לראות באירופה ובבתי ספר, שבהם הולכים ילדים יהודים מבלי שפגשו אי פעם חייל או שוטר...

לבסוף הבנו שלא הלכנו לפגוש את יהודי אורבייג'ן החיים במדינה של 97% מוסלמית: פשוט פגשנו אנשים שחילוניות היא עבורם דרך חיים אמיתית... וכמה מהם היו יהודים. בבירה אין חיילים או משטרה מול בתי ספר יהודיים או בתי כנסת, נראה כי לבחירות הדתיות אין כל חשיבות עבור אורבייג'נית, אשר שגריר ישראל יאשר לנו בהמשך, ומודה בפה מלא כי היא: «הפכה שגרירה של אורבייג'ן!». שלוש שנים וחצי לאחר רילוקיישן עם אישה וילדים, הוא נותר המום מהאדיבות והסובלנות ששוררת כאן. הוא גם טוען שאין לו דיווח על מעשי אנטישמיות במדינה, אשר יבגני ברנייזן, סגן נשיא העדה אשכנזית: «אני לא אוהב

רחוק מהקלישאות שאנחנו מעבירים באירופה על מדינה מוסלמית. איך, במדינה שהיא כל כך קרובה לאיראן, והאם אנחנו יכולים להיות כל כך סובלניים כלפי הקהילה היהודית?

שעתיים מבאקו - במחוז קובה - נמצא הכפר האדום, המוצג על פי הרשויות כאחת הקהילות היהודיות הגדולות אחרי ירושלים. הנוף הררי, מזג האוויר נראה שעצר. בעיקול ברחוב, שלט בשלוש שפות - כולל עברית - אומר לנו

המובטחת» האחרת?

הגעתי לבאקו, העבודה על ארט נובו הייתה קלה, לבירה אכן יש מורשת ארכיטקטורה יוצאת דופן המשלבת, עם הרמוניה מפתיעה, ביצורים מימי הביניים, מבנים מודרניסטים שירשו מהתקופה הסובייטית ומבנים עתידיניים המתנגדים לחוקי הכבידה.

מצד אחר, האתנוצנטריות שלנו התקשתה יותר להבין את החיים המשותפים בין הקהילות הדתיות, כל כך

הל התחיל בשנת 2017 כשעשינו ספר על בית המשפט הגדול בעולם, בבריסל. רצינו - כמו תמיד - להשתמש בבניין היסטורי בתור אמתלה לשאול על נושא חברתי. הרעיון היה לתת את רשות הדיבור לכחמישים אישים ארגונים להתבטא בנושא - הלא כל כך אוניברסלי - של 'צדק'. מנשיא האי מוריס לעורך הדין החירש הראשון של כלכלן שוויצרי של האו"ם, הרשימה שלנו הייתה זוהרת אבל לא הביאה לנו הרבה הפתעות.

בתקופה זו, סיפר לנו ידיד אזרבייג'ן המתגורר בפריו על טטיאנה גולדמן אלכסנדר, שופטת בבית המשפט העליון של אזרבייג'ן, אישה ויהודייה במדינה, המיוצגת על ידי כ-97% מוסלמים... נראה היה שההפתעה נמצאת בצד הזה של העולם. לאחר מכן ניסינו לערב אותה, אבל המועדים היו גם כן קצרים.

שש שנים וקורונה מאוחרת יותר, בשנת 2023, שגרירות אזרבייג'ן בבריסל הזמינה אותנו לטיול. המטרה היא כפולה: לתעד את הארט נובו של באקו וכדי לפגוש קהילות יהודיות באזרבייג'ן.

הגע לפני היציאה, אנחנו מקדישים זמן לפגוש את הבמאית הצרפתייה מיוריאל לוי, מחברת הסרט התיעודי בשם «שלום באקו». אנקדוטה משכה אז את תשומת לבנו: הבמאי כפה את חבישת הכיפה שלו כדי לצלם ולהתבונן בתגובות העוברים והשבים. תוצאה? שום דבר. אף אחד לא שם לב, בלי מבטים. האם אזרבייג'ן הייתה «הארץ

טקסט ותמונות: Franck Depaifve

אזרבייג'ן: הארץ המובטחת האחרת?